

Klausuleret til 1. februar, 2021.

Ny undersøgelse fra Oxfam IBIS og Mellemfolkeligt Samvirke:

Danske Bank og Nordea har over 150 milliarder kroner i kul, olie og gas

Flere store banker i Danmark sender stadig milliarder af kroner i fossile selskaber og finansierer nye sorte projekter på trods af, at bankerne for længst har bakket op om Paris-aftalens klimamålsætninger.

Selvom der er gået mere end fem år siden verdens ledere blev enige om at reducere klodens CO₂-udledning og støtte op om en grøn omstilling, har hverken Danske Bank eller Nordea indført tilfredsstillende investeringspolitikker, der sikrer udfasning af engagementet i fossile selskaber. Begge banker har siden Paris-aftalen tilmed støttet op om ny kulkraft og olieboringer i Arktis.

Det viser en ny undersøgelse af skandinaviske storbanker, som Mellemfolkeligt Samvirke og Oxfam IBIS har udgivet i samarbejde med BankTrack, Profundo og Fair Finance Guide, der alle arbejder med bæredygtige investeringer.

Nordea har mindst 103 mia. kr. i fossile selskaber, mens Danske Bank er involveret med 65 mia. kr. som minimum.

”Det er chokerende tal. Selvom alverdens politikere har forpligtet sig på at reducere CO₂-udledningerne og store dele af erhvervslivet siger, at de ser sig som en del af løsningen på klimakrisen, så kan vi nu sort på hvidt se, at Danske Bank og Nordea i stor stil stadig understøtter den udvinding af kul, olie og gas, som er ved at ødelægge vores klode og som har enorme konsekvenser for mennesker over hele verden”, siger Kristian Weise, generalsekretær i Oxfam IBIS.

”Klimakrisen raser og de største banker i Danmark lever slet ikke op til deres klimaansvar. Deres klimapolitik er ekstremt mangelfuld, og den skal akut laves om, så situationen om bankernes lån og investeringer til fossile brændsler effektivt kan forbedres. Det er på høje tid, at Danske Bank og Nordea lever op til deres ansvar”, siger Tim Whyte, generalsekretær i Mellemfolkeligt Samvirke.

Skandinaviske banker er kulsorte

På trods af, at de skandinaviske lande har nogle af verdens mest ambitiøse CO₂-reduktionsmål, viser den nye rapport, at den skandinaviske banksektor slet ikke følger trop.

Den nye undersøgelse viser, at ti skandinaviske storbanker har placeret mindst 453 mia. kr. i fossile selskaber. En femtedel er i kul, mens resten er bidrag til selskaber, der er engageret i olie- og gassektoren. Nordea og Danske Bank er blandt dem med det største engagement.

De to banker har f.eks. 32 mia. kr. i forsyningselskabet Fortum, som gennem dets datterselskab Uniper, i sommer åbnede et nyt kulkraftværk i Tyskland. Samtidig har Danske Bank og Nordea 30 mia. kr. i tre selskaber, der udvinder olie i Arktis.

”Finanssektoren er håbløst bagud og det er simpelthen absurd, at de største banker i Skandinavien understøtter udvindingen af olie i et af verdens mest sårbare naturområder, når verdenssamfundet samtidig er blevet enige om, at vi skal udfase fossile brændsler og bekæmpe klimakrisen”, siger Tim Whyte.

Nye udvindingsprojekter har en levetid på årtier. Bankernes engagement betyder, at vi forsætter med at binde os til fossil energi, og det harmonerer hverken med klimamålene i Paris-aftalen eller Danmarks og EU's CO₂-reduktionsmål.

"Mens klimakrisen hver dag koster menneskeliv i det globale syd, ser vi samtidig en situation, hvor nogle af verdens rigeste mennesker i nord fortsætter med at tjene penge på lån til olieudvinding og på sorte investeringer. Danske Banks og Nordeas milliardstore overskud og afkast til aktionærene sker både på bekostning af klimaet og levevilkårene for verdens fattigste. Det er en grim, ulige virkelighed", siger Kristian Weise.

Stort behov for bæredygtig finans

Organisationerne bag undersøgelsen har også gransket bankernes investeringspolitikker. Både Nordea og Danske Bank skriver i deres klimapolitikker, at de støtter Paris-aftalen, men deres store engagement i en lang række fossile selskaber viser en anden virkelighed.

Danske Bank og Nordea har begge en balance, der er større end Danmarks bruttonationalprodukt, og derfor er det særlig vigtigt, at de lægger deres milliarder i den grønne omstilling i stedet for i en fossil fremtid.

"I 2015 blev verdens ledere enige om, at vi alle skal reducere vores klimabelastning hurtigst muligt. Fem år efter kan vi se, at banker som Danske Bank og Nordea ufortrødent fortsætter med at forværre klimakrisen. Når de ikke ønsker at tage deres del af ansvaret, så må danske politikere træde til og adressere problemerne", siger Tim Whyte.

Oxfam IBIS mener ikke, at det kan være rigtigt, at almindelige bankkunder i Danmark risikerer at finansiere ødelæggelsen af den verden, deres børn vokser op i.

"Desværre viser vores undersøgelse endnu engang, at det er komplet ugennemskueligt for almindelige bankkunder at følge med i, om de er i en bank, der gør skade eller er til gavn for verden. Det er også derfor, at Oxfam IBIS sammen med Forbrugerrådet Tænk vil oprette en Fair Finans Guide i Danmark, der gransker bankernes investeringspolitikker og viser, hvor de skader mulighederne for en bæredygtig fremtid", siger Kristian Weise.

KONTAKT

Jeppe Bo Rasmussen, senior politisk rådgiver, Oxfam IBIS, jbr@oxfamibis.dk, tlf.: 2440 1897

Eigil Johannisson, bæredygtighedsrådgiver, Mellempfolkeligt Samvirke, ejo@ms.dk, tlf.: 2251 8767

PRESSE

Heidi Joy Madsen, presserådgiver, Oxfam IBIS, hjm@oxfamibis.dk, tlf.: 2019 4430

Ole Damkjær, presseansvarlig, Mellempfolkeligt Samvirke, oda@ms.dk, tlf.: 2086 0302

OM RAPPORTEN OG RAPPORTENS METODE

Rapporten er udarbejdet af Profundo i samarbejde med BankTrack, Oxfam IBIS, Mellempfolkeligt Samvirke og Fair Finance Guide. Rapporten viser ti skandinaviske bankers penge i fossile selskaber i perioden januar 2016 til juni 2020. Undersøgelsen har opgjort aktier, lån og såkaldt underwriting - bankers garanti ved opkøb af aktier eller obligationer med henblik på at sælge dem videre. Undersøgelsen dækker ikke obligationer. Bankerne har fået forelagt undersøgelsen, men kun få banker har ønsket at verificere data og kun dele af oplysningerne. Særligt den manglende gennemsigtighed ift. lån betyder, at det faktiske beløb til fossile selskaber kan være større end det, som denne undersøgelse har fundet.

MELLEMFOLKELIGT SAMVIRKES OG OXFAM IBIS' ANBEFALINGER

Bedre og mere bæredygtige investeringspolitikker. Mens Danske Bank og Nordea anerkender Paris-aftalen, så er deres investeringspolitikker i direkte modstrid med aftalen. Begge banker bør derfor lave nye politikker for, hvad de finansierer og hvilke selskaber, de investerer i.

Stop finansiering. Bankerne bør straks stoppe finansiering af nye fossile projekter og alle deres finansielle ydelser til selskaber, der laver ny fossil infrastruktur og udvinding. Det indebærer blandt andet kraftværker, udvindingsindustri og rørledninger. Nye fossile projekter vil have en lang levetid og være i konflikt med Parisaftalens målsætninger om at holde temperaturstigningerne under 1,5 grader.

Udfas engagement. Det er dog ikke tilstrækkeligt blot at undgå nye fossile projekter, da brugen af fossile brændsler skal reduceres drastisk. Hvis virksomheder i dag stadig baserer deres forretningsmodel på fossile brændsler og ikke har en plan for omstilling, der harmonerer med Paris-aftalen, så bør bankerne stoppe deres investeringer.

BANKERNES FOSSILE KUNDER

Kulsorte Fortum. Det finske statsejede selskab Fortum er Danske Banks og Nordeas største fossile kunde. De har siden 2015 haft hhv. 14 og 18 mia. kroner i selskabet. I sommeren 2020 åbnede Fortum et nyt kulkraftværk i Tyskland gennem datterselskabet Uniper. FN's Generalsekretær António Guterres har understreget vigtigheden af ikke at åbne flere, nye kulkraftværker, og at de, der allerede er i funktion i EU, senest skal lukkes i 2030. Alligevel fastholder Fortum, at kraftværket skal køre helt til 2038.

Olieboringer i Arktis. De tre selskaber Aker BP, Lundin Energy og Vår Energy borer efter olie i Arktis og er storkunder hos Danske Bank og Nordea. De to banker har tilsammen postet 30 mia. kr. i disse tre selskaber. Både Lundin and Aker har så sent som i 2018 efterspurgt nye licenser til arktiske borer. Alle nye olieboringer bidrager til klimakrisen, og borer i arktiske områder bringer desuden et sårbart naturområde i fare. Af den grund har andre banker, som f.eks. BNP Paribas, der en af verdens største, stoppet finansieringen af selskaber, der borer efter olie i Arktis.